

Lieta C-243/21**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu****Iesniegšanas datums:**

2021. gada 14. aprīlis

Iesniedzējtiesa:

Sąd Okręgowy w Warszawie (Varšavas apgabaltiesa, Polija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2021. gada 6. aprīlis

Prasītājas:

“TOYA” sp. z o.o.

Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji

Atbildētājs:

Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej

Pamatlietas priekšmets

Pamatlieta attiecas uz *TOYA sp. z o.o.* prasību par *Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej* [Elektronisko sakaru biroja priekšsēdētāja] (Polijas regulatīvā iestāde; turpmāk tekstā – “*UKE* priekšsēdētājs”) lēmumu, ar kuru tas sabiedrībai *TOYA sp. z o.o.* noteica *ex ante* nosacījumus piekļuvei fiziskajai infrastruktūrai un noteica šai sabiedrībai pienākumu nodrošināt gatavību noslēgt pamatlīgumus un īpašos līgumus, kā arī apmierināt pieprasījumus par piekļuvi fiziskajai infrastruktūrai atbilstīgi šajā lēmumā noteiktajiem piekļuves nosacījumiem.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Atbilstīgi LESD 267. pantam iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai Savienības tiesību normas par telesakaru tirgus regulēšanu nepieļauj *ustawa o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych* [Likuma par telesakaru pakalpojumu un tīklu attīstības veicināšanu] 18. panta 3. punkta interpretāciju, saskaņā ar ko *UKE* priekšsēdētājam ir atļauts telesakaru uzņēmumam, kura rīcībā ir fiziskā

infrastruktūra un kurš vienlaikus ir publiski pieejamu elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzējs vai publiski pieejamu elektronisko sakaru tīklu nodrošinātājs, bet kuram nav būtiskas ietekmes kabeļu cauruļvadu tirgū, noteikt reglamentējošo pienākumu piemērot *UKE* priekšsēdētāja *ex ante* noteiktos nosacījumus, kas reglamentē piekļuvi šī operatora fiziskajai infrastruktūrai, tostarp attiecībā uz līgumu slēgšanas noteikumiem un procedūrām un piemērojamajām maksām par piekļuvi, neatkarīgi no tā, vai pastāv strīds par piekļuvi šī operatora fiziskajai infrastruktūrai un pastāv efektīva konkurence tirgū.

Lemjot par lietu, iesniedzējtiesai ir jābalstās uz faktisko un juridisko stāvokli nolēmuma pieņemšanas brīdī, proti, 2018. gada 11. septembrī, kad spēkā bija šīs Direktīvas 2002/19/EK un 2002/21/EK, kas zaudēja spēku 2020. gada 21. decembrī atbilstīgi Direktīvas par Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa izveidi (turpmāk tekstā – “EESK direktīva”), ar ko tika aizstāts minētajās direktīvās paredzētais regulējums, 125. pantam. Turklāt EESK direktīva Polijas tiesību sistēmā vēl nav transponēta. Tomēr, ja Tiesa uzskatītu, ka uz ierosinātajiem jautājumiem būtu jāattiecinā EESK direktīvas normas, iesniedzējtiesa lūdz sniegt atbildi uz II variantā formulēto jautājumu.

Prejudiciālais jautājums/Prejudiciālie jautājumi

1. Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/19/EK (2002. gada 7. marts) par piekļuvi elektronisko komunikāciju tīkliem un ar tiem saistītām iekārtām un to savstarpēju savienojumu 8. panta 3. punkts, lasot to kopsakarā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/61/ES (2014. gada 15. maijs) par pasākumiem ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu izvēršanas izmaksu samazināšanai 3. panta 5. punktu un 1. panta 3. un 4. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tie liedz valsts regulatīvajai iestādei noteikt operatoram, kura rīcībā ir fiziskā infrastruktūra un kurš vienlaikus ir publiski pieejamu elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzējs un elektronisko sakaru tīklu nodrošinātājs, bet kurš netika noteikts kā operators ar būtisku ietekmi tirgū, pienākumu piemērot šīs iestādes *ex ante* paredzētos nosacījumus, kas reglamentē piekļuves šī operatora fiziskajai infrastruktūrai principus, tostarp līgumu slēgšanas noteikumus un procedūras un piemērojamās maksas par piekļuvi, neatkarīgi no tā, vai pastāv strīds par piekļuvi šī operatora fiziskajai infrastruktūrai un pastāv efektīva konkurence tirgū?

Pakārtoti (II variants)

2. Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2018/1972 (2018. gada 11. decembris) par Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa izveidi 67. panta 1. un 3. punkts saistībā ar šīs direktīvas 68. panta 2. un 3. punktu, lasot tos kopsakarā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/61/ES (2014. gada 15. maijs) par pasākumiem ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu izvēršanas izmaksu samazināšanai 3. panta 5. punktu un 1. panta 3. un 4. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tie liedz valsts regulatīvajai iestādei noteikt operatoram, kura rīcībā ir fiziskā infrastruktūra un kurš vienlaikus ir publiski pieejamu elektronisko sakaru

pakalpojumu sniedzējs un elektronisko sakaru tīklu nodrošinātājs, bet kurš netika noteikts kā operators ar būtisku ietekmi tirgū, pienākumu piemērot šīs iestādes *ex ante* paredzētos nosacījumus, kas reglamentē piekļuves šī operatora fiziskajai infrastruktūrai principus, tostarp līgumu slēgšanas noteikumus un procedūras un piemērojamās maksas par piekļuvi, neatkarīgi no tā, vai pastāv strīds par piekļuvi šī operatora fiziskajai infrastruktūrai un pastāv efektīva konkurence tirgū?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/61/ES (2014. gada 15. maijs) par pasākumiem ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu izvēršanas izmaksu samazināšanai (OV 2014, L 155, 1. lpp.), ar grozījumiem (turpmāk tekstā – “izmaksu direktīva”) – 1. panta 4. punkts un 3. panta 1., 2. un 5. punkts

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/21/EK (2002. gada 7. marts) par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (pamatdirektīva) (OV 2002, L 108, 33. lpp.), ar grozījumiem – 8. panta 5. punkts

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/19/EK (2002. gada 7. marts) par piekļuvi elektronisko komunikāciju tīkliem un ar tiem saistītām iekārtām un to savstarpēju savienojumu (piekļuves direktīva) (OV 2002, L 108, 7. lpp.), ar grozījumiem – 8. panta 1.–5. punkts, kā arī 9. panta 1. un 2. punkts

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/1972 (2018. gada 11. decembris) par Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa izveidi (OV 2018, L 321, 36. lpp.) – 67. panta 1. un 3. punkts, kā arī 68. pants

Atbilstošās valsts tiesību normas

2010. gada 7. maija *ustawa o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych* [Likums par telesakaru pakalpojumu un tīklu attīstības veicināšanu] (konsolidēts teksts: *Dziennik Ustaw*, 2017. gads, 2062. pozīcija) (turpmāk tekstā – “*ustawa wruist*”) – 17. panta 1. un 2. punkts, 18. panta 1.–3. un 6.–8. punkts, 22. panta 1.–3. punkts

2004. gada 16. jūlija *Ustawa – prawo telekomunikacyjne* [Telesakaru likums] (konsolidēts teksts: *Dziennik Ustaw*, 2019. gads, 2460. pozīcija) (turpmāk tekstā – “*PT*”) – 139. pants

Īss pamatlīstas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 *TOYA sp. z o.o.* ir telesakaru uzņēmums un tā arī ir tīklu operators 2010. gada 7. maija *ustawa o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych* [Likuma par telesakaru pakalpojumu un tīklu attīstības veicināšanu] (turpmāk tekstā – “*ustawa wruist*”) izpratnē.

- 2 *UKE* priekšsēdētājs pēc savas ierosmes uzsāka administratīvo procesu un aicināja *TOYA sp. z.o.o.* sniegt informāciju par nosacījumiem piekļuvei tās fiziskajai infrastruktūrai. Atbildot uz aicinājumu, *TOYA sp. z.o.o.* sniedza pieprasīto informāciju.
- 3 2018. gada 11. septembrī *UKE* priekšsēdētājs pieņēma lēmumu, kurā tas noformulēja nosacījumus piekļuvei *Toya sp. z.o.o.* fiziskajai infrastruktūrai attiecībā uz ēkai paredzēto telesakaru kabeļu cauruļvadiem un noteica *Toya sp. z.o.o.* pienākumu nodrošināt gatavību noslēgt pamatlīgumus un īpašos līgumus, kā arī apmierināt pieprasījumus par piekļuvi fiziskajai infrastruktūrai atbilstīgi minētajā lēmumā paredzētajiem piekļuves nosacījumiem.
- 4 *Toya sp. z.o.o.* pārsūdzēja *UKE* priekšsēdētāja lēmumu *Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów* [Varšavas apgabaltiesas Konkurences un patērētāju tiesību aizsardzības tiesā] (iesniedzējtiesā).

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 5 Sava lēmuma pamatojumā *UKE* priekšsēdētājs atsaucās uz *ustawa wruist* 18. panta 3. punktu, kurā ir noteikts, ka pēc tam, kad tīkla operators ir sniedzis informāciju par nosacījumiem piekļuvei fiziskajai infrastruktūrai, *UKE* priekšsēdētājs, pamatojoties uz 22. panta 1.– 3. punktā paredzētajiem kritērijiem, var ar lēmumu noteikt nosacījumus, ar kādiem tiek nodrošināta piekļuve fiziskajai infrastruktūrai. Saskaņā ar *ustawa wruist* 22. panta 1. punktu *UKE* priekšsēdētājs pieņem lēmumu par piekļuvi fiziskajai infrastruktūrai, it īpaši ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt nediskriminējošus un samērīgus piekļuves nosacījumus.
- 6 *UKE* priekšsēdētājs uzsvēra, ka šie principi esot garantēti Eiropas Savienības tiesību aktos, tostarp tie galvenokārt izriet no Līguma par Eiropas Savienību. Līdz ar to tie esot jāpiemēro, ņemot vērā doktrīnu un Savienības judikatūru. Samērīguma princips nozīmējot, ka ar administratīvo lēmumu paredzētajiem nosacījumiem par piekļuvi fiziskajai infrastruktūrai ir jābūt nepieciešamiem un piemērotiem, bet vienlaikus tiem ir jābūt pēc iespējas mazāk ierobežojošiem. No šī principa izrietot aizliegums valsts varas pasākumos noteikt to, kas pārsniedz nepieciešamo. Tādējādi, izvērtējot, vai dalībvalstij ir nepieciešams piemērot konkrētu pasākumu, vispirms ir jāizvērtē, vai šādā faktiskā situācijā nepastāv mazāk bargs pasākums. Nepieciešamības un pasākuma apjoma izvērtēšana ietilpst tās iestādes kompetencē, kura pārbauda tiesību aktos paredzētos nosacījumus. Samērīguma princips vienmēr ir saistīts ar specifiskām un konkurējošām interesēm. Attiecībā uz šo principu *UKE* priekšsēdētājs uzskatīja, ka neesot citas iespējas noteikt nosacījumus piekļuvei *TOYA sp. z.o.o.* fiziskajai infrastruktūrai, kā tikai ar administratīvo lēmumu. *UKE* priekšsēdētāja ieskatā, lēmumā noteiktie piekļuves nosacījumi, lai gan tie ietekmē *TOYA sp. z.o.o.* tiesības uz īpašumu, šai sabiedrībai neesot pārmērīgi ierobežojoši un tajos pienācīgi esot ņemtas vērā tās tiesības un intereses. It īpaši tai neesot liegta iespēja noteikt pamatlīguma saturu

tādējādi, lai tas būtu atbilstošs tās uzņēmumā pieņemtajiem rīcības noteikumiem ar nosacījumu, ka šāda pamatlīguma noteikumi nav pretrunā lēmumā noteiktajiem piekļuves nosacījumiem un nav mazāk labvēlīgi uzņēmumiem, kas gūst no tā labumu.

- 7 Tāpat *UKE* priekšsēdētājs norādīja, ka *ustawa wruist* normas par nosacījumiem, kas tam ļauj pieņemt lēmumus, ar kuriem paredz nosacījumus piekļuvei fiziskajai infrastruktūrai, neattiecoties ne uz uzņēmuma rīcībā esošās infrastruktūras mērogu, ne uz strīdu skaitu par piekļuvi infrastruktūrai. Tādēļ, pieņemot lēmumu, *UKE* priekšsēdētājs ņēma vērā, ka *TOYA sp. z o.o.* būs pienākums vienādi attiekties pret uzņēmumiem, izskatot to pieprasījumus par piekļuvi, kas minēta *ustawa wruist* 17. pantā. Ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt samērīgus piekļuves nosacījumus, *UKE* priekšsēdētājs ir noteicis piekļuves nosacījumus, nosakot pietiekamus un tajā pašā laikā minimālus pasākumus, lai sasniegtu šīs piekļuves nodrošināšanas mērķi.
- 8 *UKE* priekšsēdētājs precizēja, ka šajā lēmumā izmantotais risinājums atbilst mērķiem, kuri ir paredzēti izmaksu direktīvā, kas tika transponēta ar *ustawa wruist*. It īpaši viņš ir ņēmis vērā šīs direktīvas 4., 5., 7., 8. un 9. apsvērumu, kuros ir minētas priekšrocības saistībā ar infrastruktūras koplietošanu, kā arī nepieciešamība likvidēt šķēršļus, kas izraisa esošo resursu neefektīvu izmantošanu. *UKE* priekšsēdētājs uzskata, ka lēmuma rezolutīvajā daļā pieņemtā universālā procedūra, kas nosaka nosacījumus piekļuvei fiziskajai infrastruktūrai, palīdzēsot saskaņot termiņus, procedūras un tirgus likmes, kas saistītas ar cauruļvadu nodrošināšanu. Tādējādi tas nodrošināšot vienlīdzīgu attieksmi pret visiem operatoriem, veicināšot infrastruktūras iegūšanas izmaksu ierobežošanu telesakaru uzņēmumiem, kas izmanto piekļuvi fiziskajai infrastruktūrai, kā arī nodrošināšot plašāku piekļuvi cauruļvadiem.
- 9 *UKE* priekšsēdētājs uzskata, ka *ustawa wruist* 18. panta 3. punktā paredzētais noteikums dod tam tiesības noteikt nosacījumus par piekļuves fiziskajai infrastruktūrai nodrošināšanu katrā gadījumā, pat ja starp pusēm nav strīda un ja operatoram nav būtiskas ietekmes attiecīgajā tirgū.
- 10 *Toya sp. z o.o.* uzskata, ka ar lēmumu, ar kuru tai *ex ante* ir noteikts pienākums izmantot standartpiedāvājumu, ir rupji pārkāpts izmaksu direktīvas 3. panta 2. un 5. punkts, kā arī izmaksu direktīvas 12. apsvēruma un 1. panta 4. punkts, lasot tos kopsakarā ar piekļuves direktīvas 8. panta 2. un 3. punktu un pamatdirektīvas 8. panta 5. punkta f) apakšpunktu, kurā ir noteikts, ka šāds pienākums var tikt noteikts tikai operatoram ar būtisku ietekmi noteiktajā tirgū un tas ir pienācīgi jāpārbauda valsts regulatīvajai iestādei.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 11 Būtisks jautājums lietas izspriešanai ir *ustawa wruist* 18. panta 3. punkta interpretācija, ņemot vērā Savienības tiesību normas par telesakaru tirgus regulējumu.

- 12 18. pants Polijas tiesībās tika ieviests, lai īstenotu mērķus un risinājumus, kas izriet no izmaksu direktīvas, kuras mērķis bija panākt piekļuves platjoslas internetam izmaksu samazināšanu.
- 13 Izmaksu direktīvas 3. panta 2. punktā ir paredzēts tīkla operatora pienākums apmierināt visus pamatotus pieprasījumus par piekļuvi tā fiziskajai infrastruktūrai saskaņā ar taisnīgiem un saprātīgiem noteikumiem. Ja piekļuve ir atteikta vai ir radies strīds par šādas piekļuves konkrētiem nosacījumiem, valsts regulatīvā iestāde pieņem lēmumu, lai atrisinātu strīdu, atbilstīgi izmaksu direktīvas 3. panta 5. punktam. Tādējādi izmaksu direktīvā ir paredzēta valsts regulatīvās iestādes iesaistīšanās tikai tad, ja ir radies strīds konkrētā lietā, un tajā nav paredzēti noteikumi, kas ļautu šai iestādei šajā sakarā noteikt pienākumu izmantot standartpiedāvājumus vai arī iejaukties šādos piedāvājumos.
- 14 Ņemot vērā izmaksu direktīvas normas, rodas šaubas par *UKE* priekšsēdētāja veiktajiem valsts varas pasākumiem, pieņemot administratīvo lēmumu, ar ko paredz nosacījumus piekļuvei fiziskajai infrastruktūrai un nosaka *Toya sp. z o.o.* pienākumu tos piemērot jebkuram operatoram, kurš iesniedz tai pieprasījumu par piekļuvi. Proti, lai sasniegtu izmaksu direktīvas mērķus, pietiktu izmantot administratīvos lēmumus tikai tad, kad ir radies strīds vai konkurence konkrētā tirgū kļūst apdraudēta.
- 15 Turklāt lēmumā sabiedrībai *Toya sp. z o.o.* ir noteikti *ex ante* pienākumi, savukārt no piekļuves direktīvas un pamatdirektīvas, bet šobrīd no EESK direktīvas normām izriet, ka šādi pienākumi var tikt noteikti tikai tad, ja attiecīgajā tirgū nav efektīvas un noturīgas konkurences, un tikai tiem uzņēmumiem, kuriem ir būtiska ietekme šajā tirgū. Tomēr pirms sava lēmuma pieņemšanas *UKE* priekšsēdētājs nav analizējis efektīvas konkurences pastāvēšanu kabeļu cauruļvadu tirgū, un *Toya sp. z o.o.* neapšaubāmi nav būtiskas ietekmes šajā tirgū. Tāpat iesniedzējtiesa norāda, ka izmaksu direktīvas 1. panta 4. punktā ir noteikts, ka, ja kāds no šīs direktīvas noteikumiem ir pretrunā kādam noteikumam tajā minētajās direktīvās, it īpaši pamatdirektīvā un piekļuves direktīvā, noteicošie ir attiecīgie minēto direktīvu noteikumi.
- 16 Jānorāda, ka arī Polijas tiesībās *UKE* priekšsēdētāja iespēja *ex ante* noteikt telesakaru uzņēmumam pienākumus, kas attiecas uz piekļuvi telesakaru jomā ir atkarīga no tā, vai tas ir nepieciešams efektīvas konkurences nodrošināšanai. Proti, no *PT 139.* panta 1.b punktā, lasot to kopsakarā ar *PT 139.* panta 1. punktu, izriet, ka pienākums nodrošināt piekļuvi ēkām un telesakaru infrastruktūrai atbilstīgi likumam attiecas uz visiem telesakaru operatoriem neatkarīgi no tā, vai tiem ir būtiska ietekme tirgū, bet lēmuma, ar ko nosaka *ex ante* pienākumus, pieņemšanai ir jābūt pamatotai ar efektīvas konkurences neesamību.
- 17 Papildus lēmumam attiecībā uz *TOYA sp. z o.o.* *UKE* priekšsēdētājs pieņēma vēl sešus līdzīgus lēmumus attiecībā uz sešiem citiem operatoriem, kuri arī pārsūdzēja tos. Prejudiciālais nolēmums ietekmēs arī to lietu izšķiršanu, kas saistītas ar

minētajām pārsūdzībām, līdz ar to tam ir būtiska nozīme saistībā ar valsts telesakaru tirgus darbību.

DARBA VERSIJA